

IFJÚ KOMMUNISTA

Budapest

1972 JUL

331.89

244

ÉVFORDULÓK

Az 1897-es budapesti téglagyári munkabeszüntetés és az országos aratósztrájk

Hetvenöt évvel ezelőtt, 1897 júliusában zajlott le a budapesti téglagyárak 15 ezer munkásának a munkaviszonyok javításáért indított mozgalma, és ugyancsak ekkor kezdődött az első országos aratósztrájk.

1896-ban az úri Magyarország nagy pompával a millenniumi évet ünne-

pelte. Az ünneplés azonban nem volt zavartalan: az akkor sem szűnő osztályharc kioltotta a millenniumi ragyogás hazug fényét. A millenáris konjunktúrát követő pangás erős lökést adott a munkásság gazdasági harcának. 1896—97-ben nagyméretű sztrájkmozgalom bontakozott ki.

Ezek közül egyik legjelentősebb a budapesti téglagyárak bérmozgalma volt.

A főváros külső részeiben dolgozó téglagyári munkások — magyarok, csehek, lengyelek — sanyarú helyzetük javítása érdekében munkaidőcsökkentést, a Truck-módszer (a gyári kázinban történő kötelező vásárlás) eltörlését és munkabérük levonás nélküli kifizetését, továbbá a pénzbeli büntetések beszüntetését követelték; tiltakoztak a munkafelügyelők brutális bánásmódja, valamint rettenetes lakásviszonyaik ellen. A mozgalom részleges sztrájkokkal kezdődött 1897 júniusában, de miután a figyelmeztetés nem hatott, július 12-én az összes fővárosi és környékbeli téglagyárak munkásai beszüntették a munkát. A bérmozgalom egy hétig tartott. A sztrájkolók a rendőrségi jelentés szerint elérték, hogy azokat a „visszásságokat, amelyek a téglagyá-